TIESAS SPRIEDUMS (sestā palāta)

2019. gada 5. septembrī*

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Direktīva 2008/48/EK – Patērētāju tiesību aizsardzība – Patēriņa kredīts – 10. panta 2. punkta h) un i) apakšpunkts un 3. punkts – Līgumā iekļaujamā informācija – Valsts tiesiskais regulējums, kurā ir paredzēts pienākums attiecībā uz katru maksājumu precizēt kapitāla, procentu un maksu atmaksas sadalījumu

Lietā C-331/18

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Krajský súd v Prešove* (Prešovas apgabaltiesa, Slovākija) iesniedza ar 2018. gada 5. aprīļa lēmumu, kurš Tiesā reģistrēts 2018. gada 22. maijā, tiesvedībā

**TE**

pret

***Pohotovosť s. r. o.,***

TIESA (sestā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētāja K. Toadere [*C. Toader*], tiesneši A. Ross [*A. Rosas*] un M. Safjans [*M. Safjan*] (referents),

ģenerāladvokāte: E. Šarpstone [*E. Sharpston*],

sekretārs: A. Kalots Eskobars [*A. Calot Escobar*],

ņemot vērā rakstveida procesu,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

– *Pohotovosť s. r. o.* vārdā – *J. Fuchs*,

– Slovākijas valdības vārdā – *B. Ricziová*, pārstāve,

– Eiropas Komisijas vārdā – *A. Tokár*, kā arī *G. Goddin* un *C. Valero*, pārstāvji,

ņemot vērā pēc ģenerāladvokātes uzklausīšanas pieņemto lēmumu izskatīt lietu bez ģenerāladvokāta secinājumiem,

* Tiesvedības valoda – slovāku.

pasludina šo spriedumu.

## Spriedums

1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2008/48/EK (2008. gada 23. aprīlis) par patēriņa kredītlīgumiem un ar ko atceļ Direktīvu 87/102/EEK (OV 2008, L 133, 66. lpp., un labojumi – OV 2009, L 207, 14. lpp., OV 2010, L 199, 40. lpp., OV 2011, L 234, 46. lpp., un OV 2015, L 36, 15. lpp.), 10. panta 2. punkta h) un i) apakšpunktu un 3. punktu.

2 Šis lūgums ir iesniegts tiesvedībā starp TE un *Pohotovosť s. r. o.* saistībā ar pēdējās minētās atbildību par to, ka tā kredītlīgumā nebija precizējusi katra kredīta atmaksas maksājuma atšifrējumu, atspoguļojot kapitāla amortizāciju, procentus un – attiecīgā gadījumā – kredīta papildu izmaksas.

### Atbilstošās tiesību normas

#### *Savienības tiesības*

3 Direktīvas 2008/48 9., 19., 30. un 31. apsvērumā ir noteikts:

"(9) Vajadzīga pilnīga saskaņošana, lai visiem patērētājiem Kopienā nodrošinātu augstu un līdzvērtīgu viņu interešu aizsardzības līmeni un lai izveidotu īstu iekšējo tirgu. Tādēļ dalībvalstīm nevajadzētu atļaut saglabāt vai ieviest valstu noteikumus, izņemot tos, kas paredzēti šajā direktīvā. Šāds ierobežojums tomēr būtu jāpiemēro tikai tad, ja šajā direktīvā pastāv saskaņoti noteikumi. Ja šādi saskaņoti noteikumi nepastāv, dalībvalstīm būtu jāpatur tiesības saglabāt vai ieviest valstu tiesību aktus. [..]

[..]

(19) Lai patērētāji varētu pieņemt lēmumu, zinot visus faktus, viņiem pirms kredītlīguma noslēgšanas būtu jāsaņem atbilstīga informācija par kredīta nosacījumiem un izmaksām, kā arī par viņu saistībām, kuru patērētāji var paņemt līdzi un apsvērt. [..]

[..]

(30) Šī direktīva nereglamentē līgumtiesību jautājumus, kas attiecas uz kredītlīgumu spēkā esamību. Tādējādi šajā jomā dalībvalstis var paturēt spēkā vai ieviest valsts noteikumus, kas atbilst Kopienas tiesībām. Dalībvalstis var noteikt tiesisko režīmu, kas reglamentē kredītlīguma noslēgšanas piedāvājumu, jo īpaši attiecībā uz laikposmu, kad to izsaka, un uz periodu, kurā tas ir saistošs kreditoram. Ja šāds piedāvājums tiek izteikts vienlaikus ar pirms līguma noslēgšanas sniegtu informāciju, kas paredzēta šajā direktīvā, tas – līdzīgi kā jebkura papildinformācija, ko kreditors vēlas sniegt patērētājam, – būtu jāizsniedz atsevišķā dokumentā, ko var pievienot Eiropas patēriņa kredīta standartinformācijai.

(31) Lai patērētājs zinātu savas kredītlīgumā noteiktās tiesības un pienākumus, visa vajadzīgā informācija kredītlīgumā būtu jāizklāsta skaidri un lakoniski."

4 Saskaņā ar šīs direktīvas 1. pantu "Priekšmets":

"Šīs direktīvas mērķis ir saskaņot dažus dalībvalstu normatīvo aktu un administratīvo procedūru aspektus saistībā ar līgumiem, kas attiecas uz patēriņa kredītu."

5 Minētās direktīvas 10. pantā "Kredītlīgumos iekļaujamā informācija" ir noteikts:

"1. Kredītlīgumus sagatavo papīra formā vai izmantojot citu pastāvīgu informācijas nesēju.

Visas līgumslēdzējas puses saņem kredītlīguma eksemplāru. Šis pants neskar nekādus valsts noteikumus attiecībā uz kredītlīgumu noslēgšanas spēkā esamību, kas atbilst Kopienas tiesību aktiem."

2. "Kredītlīgumā skaidri un lakoniski norāda:

[..]

g) gada procentu likmi un kopējo patērētāja maksājamo summu, kas aprēķināta kredītlīguma noslēgšanas brīdī; min visus pieņēmumus, kas izmantoti minētās likmes aprēķinam;

h) patērētāja veicamo maksājamu apjomu, skaitu un biežumu un – attiecīgā gadījumā – kārtību, kādā maksājumus novirzīs dažādu nesamaksāto maksājumu samaksai, kuriem piemēro dažādas aizņēmuma likmes;

i) tāda kredītlīguma gadījumā, kurā ir noteikta kapitāla atmaksa noteiktā termiņā, patērētāja tiesības jebkurā brīdī kredītlīguma darbības laikā pēc pieprasījuma un bez maksas saņemt konta izrakstu ar amortizācijas tabulu.

Amortizācijas tabulā norāda veicamos maksājumus un šādu summu maksāšanas periodus un noteikumus; tabulā ietver katra kredīta atmaksas maksājuma atšifrējumu, lai būtu redzama kapitāla amortizācija, procenti, kas aprēķināti, pamatojoties uz aizņēmuma likmi, un – attiecīgā gadījumā – papildu izmaksas; ja procentu likme nav fiksēta vai ja saskaņā ar kredītlīgumu var mainīt papildu izmaksas, amortizācijas tabulā skaidri un lakoniski min faktu, ka tabulas dati ir derīgi tikai līdz nākamajai aizņēmuma likmes maiņai vai saskaņā ar kredītlīgumu veiktajai papildu izmaksu maiņai;

j) ja veicama maksu un procentu apmaksa, neatmaksājot kapitālu, – izrakstu, kurā norādīti maksājamās aizņēmuma likmes un saistīto atkārtoto un vienreizējo maksu laika periodi un noteikumi;

[..]

u) attiecīgā gadījumā – citus līguma noteikumus un nosacījumus;

[..]

3. Šā panta 2. punkta i) apakšpunktā minētajā gadījumā kreditors jebkurā brīdī kredītlīguma darbības laikā bez maksas izsniedz patērētājam konta izrakstu amortizācijas tabulas veidā.

4. Attiecībā uz kredītlīgumiem, saskaņā ar kuriem patērētāja veiktās iemaksas nenovirza tūlītējai atbilstīgai kredīta kopsummas atmaksai, bet izmanto kapitāla uzkrāšanai tādos laika periodos un

ar tādiem noteikumiem, kas iekļauti kredītlīgumā vai papildlīgumā, 2. punktā noteiktā sniedzamā informācija ietver skaidru un lakonisku norādi, ka šādi kredītlīgumi negarantē saskaņā ar kredītlīgumu izsniegtā kredīta kopsummas atmaksu, ja vien šāda garantija netiek dota.

[..]"

6 Šīs pašas direktīvas 14. panta "Atteikuma tiesības" 1. punktā ir paredzēts:

"Patērētājs četrpadsmit kalendāro dienu laikā var atteikties no kredītlīguma, nesniedzot nekādu pamatojumu.

Šo atteikuma termiņu sāk skaitīt:

a) no kredītlīguma noslēgšanas dienas; vai

b) no dienas, kad patērētājs saņem līguma noteikumus un nosacījumus, un informāciju saskaņā ar 10. pantu, ja šī diena ir vēlāk nekā šīs daļas a) apakšpunktā minētā diena."

7 Direktīvas 2008/48 22. pants "Saskaņošana un šīs direktīvas obligāta piemērošana" ir formulēts šādi:

"1. Ciktāl šajā direktīvā iekļauti saskaņoti noteikumi, dalībvalstis savos tiesību aktos nedrīkst saglabāt vai ieviest noteikumus, kas atšķiras no šajā direktīvā paredzētajiem.

[..]

3. Turklāt dalībvalstis nodrošina, ka noteikumus, ko tās pieņem, īstenojot šo direktīvu, nevar apiet, izmantojot veidu, kā līgumi formulēti, jo īpaši kredītu izņemšanu vai kredītlīgumus, uz ko attiecas šīs direktīvas darbības joma, integrējot kredītlīgumos, kuru būtība vai mērķis ļautu izvairīties no tās piemērošanas.

[..]"

8 Direktīvas 2008/48 II pielikumā, kas attiecas uz "Eiropas patēriņa kredīta standartinformāciju" 2. punktā "Kredīta produkta galveno iezīmju apraksts" ir pozīcija "Patērētāja iemaksas un – attiecīgā gadījumā – iemaksu veikšanas kārtība". Šai pozīcijai atbilst šāds apraksts:

"Jums būs jāveic šādi maksājumi:

[iemaksu summa, skaits un biežums, kas jāveic patērētājam]

Procenti un/vai izdevumi, ko patērētājs apmaksā šādā veidā:"

### *Slovākijas tiesības*

9 *Zákon č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov* (Likums Nr. 129/2010 par patēriņa kredītiem un citiem kredītiem un aizdevumiem patērētājiem, kā arī par noteiktu citu likumu grozījumiem) mērķis ir transponēt Direktīvu 2008/48 Slovākijas tiesībās.

10 Saskaņā ar šī likuma – redakcijā, kas bija piemērojama 2015. gada 1. oktobrī, – 9. panta 2. punktu:

"Līdzās Civilkodeksā minētajām vispārējām norādēm [..] patēriņa kredītlīgumā ir iekļaujama šāda informācija:

[..]

k) gada procentu likme un kopējā patērētāja maksājamā summa, kas ir aprēķinātas, pamatojoties uz faktiskajiem datiem patēriņa kredītlīguma noslēgšanas brīdī; norāda visus datus, kas ir izmantoti šīs procentu likmes aprēķināšanai;

l) kapitāla, procentu un citu maksu maksājumu apmērs, skaits un termiņi, un – attiecīgā gadījumā – kārtība, kādā maksājumi tiks novirzīti dažādu nesamaksāto patēriņa kredīta atmaksas maksājumu samaksai, kuriem piemēro dažādas aizņēmuma likmes;

m) tāda patēriņa kredītlīguma gadījumā, kurā ir paredzēta kapitāla atmaksa noteiktā termiņā, – patērētāja tiesības jebkurā brīdī visā kredītlīguma darbības laikā pēc pieprasījuma un bez maksas saņemt konta izrakstu ar 5. punktā minēto amortizācijas tabulu;

[..]."

11 Likuma Nr. 129/2010 – redakcijā, kas ir piemērojama no 2018. gada 1. maija, – 9. panta 2. punkts ir formulēts šādi:

"Līdzās Civilkodeksā minētajām vispārējām norādēm [..] patēriņa kredītlīgumā ir iekļaujama šāda informācija:

[..]

h) gada procentu likme un kopējā patērētāja maksājamā summa, kas ir aprēķinātas, pamatojoties uz faktiskajiem datiem patēriņa kredītlīguma noslēgšanas brīdī; norāda visus datus, kas ir izmantoti šīs procentu likmes aprēķināšanai;

i) maksājumu apjoms, skaits un biežums un – attiecīgā gadījumā – kārtība, kādā maksājumi tiks novirzīti dažādu nesamaksāto patēriņa kredīta atmaksas maksājumu samaksai, kuriem piemēro dažādas aizņēmuma likmes;

j) tāda patēriņa kredītlīguma gadījumā, kurā ir paredzēta kapitāla atmaksa noteiktā termiņā, – patērētāja tiesības jebkurā brīdī visā kredītlīguma darbības laikā pēc pieprasījuma un bez maksas saņemt konta izrakstu ar 5. punktā minēto amortizācijas tabulu;

[..]."

12 Likuma Nr. 129/2010 – redakcijā, kas bija piemērojama 2013. gada 1. janvārī, – 11. panta 1. punktā ir noteikts:

"Izsniegto patēriņa kredītu uzskata par kredītu bez procentiem un maksām, ja:

[..]

d) patēriņa kredītlīgumā nav pareizi norādīta gada procentu likme un tas rada neizdevīgas sekas patērētājam."

**Pamatlieta un prejudiciālie jautājumi**

13 2015. gada 1. oktobrī TE noslēdza ar *Pohotovosť* patēriņa kredītlīgumu uz vienu gadu par naudas summu 350 EUR apmērā, turklāt atmaksājamā summa bija 672 EUR. Šajā līgumā bija paredzēts procentu maksājums 224 EUR apmērā, kā arī "komisijas maksa" 98 EUR apmērā.

14 Pēc vienošanās par kredīta atmaksu tikai vienā maksājumā puses tajā pašā dienā vienojās par grafiku atmaksai pa daļām, paredzot parāda nomaksu 12 ikmēneša maksājumos, katru 56 EUR apmērā. Gada procentu likme (turpmāk tekstā – "GPL"), kas bija piemērojama kredītam, kura atmaksa bija paredzēta tikai vienā maksājumā, bija 28 %, bet ikmēneša maksājumos atmaksājamā kredīta GPL bija 281,64 %.

15 Minētā līguma vispārējos noteikumos bija paredzēts, ka "GPL aprēķina, pamatojoties uz kopējo aizņēmuma summu, komisijas maksas apmēru, kā arī kapitāla atmaksas un komisijas maksas samaksas termiņu (izņemot procentus, maksu par notāra pakalpojumiem, līgumsodus un citas maksas, kuru iekļaušana GPL aprēķinā ir izslēgta ar īpašu tiesību normu)".

16 Pamatlietā aplūkotajā līgumā nav izskaidroti iemesli, kāpēc procenti nav iekļauti GPL aprēķinā un kāpēc GPL 28 % apmērā ir aprēķināta, pamatojoties tikai uz "komisijas maksu", nevis arī uz citām maksām, it īpaši procentiem.

17 Piedevām minētajā līgumā nebija ietverts kredīta atmaksas ikmēneša maksājumu atšifrējums, atspoguļojot kapitāla amortizāciju un citus kredīta izmaksu elementus.

18 TE cēla prasību *Okresný súd Humenné* (Humenes rajona tiesa, Slovākija), lūdzot saukt *Pohotovosť* pie atbildības par Likuma Nr. 129/2010 – redakcijā, kas bija piemērojama 2015. gada 1. oktobrī, – 9. panta 2. punkta l) apakšpunktā paredzētā pienākuma neizpildi.

19 Ar 2017. gada 27. novembra spriedumu šī tiesa TE prasību noraidīja.

20 TE par šo spriedumu iesniedza apelācijas sūdzību *Krajský súd v Prešove* (Prešovas apgabaltiesa, Slovākija).

21 Iesniedzējtiesa konstatē, ka, izpildot Tiesas 2016. gada 9. novembra spriedumu *Home Credit Slovakia* (C-42/15, EU:C:2016:842, 51.–59. punkts), Slovākijas likumdevējs ir grozījis Likumu Nr. 129/2010, svītrojot no šī likuma – redakcijā, kas bija piemērojama 2015. gada 1. oktobrī, – 9. panta 2. punkta l) apakšpunkta pienākumu kredītlīgumā norādīt "kapitāla, procentu un citu maksu maksājumu [..] termiņus". Šis pienākums ir aizstāts ar minētā likuma – redakcijā, kas piemērojama no 2018. gada 1. maija, – 9. panta 2. punkta i) apakšpunktā paredzēto pienākumu kredītlīgumā norādīt "maksājumu biežumu".

22 Šajā ziņā, pirmkārt, iesniedzējtiesa norāda, ka Likumā Nr. 129/2010 – redakcijā, kas bija piemērojama 2015. gada 1. oktobrī, – nebija tieši paredzēts, ka "kapitāla, procentu un citu maksu maksājumu [..] termiņiem" ir jābūt norādītiem amortizācijas tabulas veidā. Veicot šajā likumā

grozījumus, kas stājās spēkā 2018. gada 1. maijā, Slovākijas likumdevējs esot svītrojis pienākumu kredītlīgumā sniegt kredīta atmaksas atšifrējumu, atspoguļojot kapitāla amortizāciju, procentus un citas maksas, ne tikai amortizācijas tabulas veidā, bet arī jebkādā citā veidā.

23 Tomēr pamatlietā TE prasot nevis lai viņa parakstītajam kredītlīgumam pielikumā tiktu pievienota amortizācijas tabula, bet lai šajā līgumā vismaz kopsavilkuma veidā tiktu norādīts iepriekšējā punktā minētais atšifrējums.

24 Runājot par Direktīvas 2008/48 10. panta 2. punkta h) un i) apakšpunkta un 22. panta 1. punkta interpretāciju, kāda izriet no 2016. gada 9. novembra sprieduma *Home Credit Slovakia* (C-42/15, EU:C:2016:842), iesniedzējtiesa uzskata, ka šīs tiesību normas vienīgi liedz dalībvalstij valsts tiesiskajā regulējumā paredzēt pienākumu precizēt kredīta kapitāla atmaksas atšifrējumu amortizācijas tabulas veidā.

25 Otrkārt, iesniedzējtiesa konstatē, ka kredīta atmaksas atšifrējuma norādīšana, atspoguļojot kapitāla amortizāciju, procentus un citas maksas, ļauj pārbaudē sniegt lielāku skaidrību, vai maksājumi attiecas uz procentiem, kuriem būtu jābūt iekļautiem GPL aprēķinā.

26 Treškārt, iesniedzējtiesai nav skaidrs, vai, lai nodrošinātu efektīvu Direktīvas 2008/48 īstenošanu, tai ir pienākums piemērot Likuma Nr. 129/2010 normas redakcijā, kura ir piemērojama no 2018. gada 1. maija, pamatlietā aplūkotajam līgumam, kas ir noslēgts 2015. gada 1. oktobrī.

27 Šajā ziņā *Najvyšší súd Slovenskej republiky* (Slovākijas Republikas Augstākā tiesa) 2018. gada 22. februāra spriedumā esot atzinusi, ka attiecībā uz kredītlīgumiem, kuri noslēgti pirms 2018. gada 1. maija, Slovākijas tiesām ir pienākums interpretēt valsts tiesības atbilstoši Savienības tiesībām un šādi nonākt pie rezultāta, kas izriet no Likuma Nr. 129/2010 – redakcijā, kas ir piemērojama no 2018. gada 1. maija.

28 Tomēr iesniedzējtiesai ir bažas par to, ka šāda attiecīgo valsts tiesību normu interpretācija tiktu īstenota *contra legem* un ka tā būtu pretrunā tiesiskās drošības principam.

29 Šajos apstākļos *Krajský súd v Prešove* (Prešovas apgabaltiesa) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

"1) a) Slovākijas likumdevējs ir reaģējis uz [2016. gada 9. novembra spriedumu *Home Credit Slovakia* (C-42/15, EU:C:2016:842)], no 2018. gada 1. maija svītrojot no [Likuma Nr. 129/2010 – redakcijā, kas bija piemērojama 2015. gada 1. oktobrī, – 9. panta 2. punkta l) apakšpunkta], ciktāl tajā ir atsauce uz kredīta atmaksu kā līguma elementu, frāzi "aizdevuma pamatsumma, procenti un citas maksas". Tādējādi ir likvidētas tiesības, kas ar likumu bija piešķirtas patērētājiem patēriņa kredītlīgumos, iegūt jebkādu informāciju (ne tikai amortizācijas tabulas formā) par kredīta atmaksas sadalījumu saistībā ar aizdevuma pamatsummu, procentiem un citām maksām, kā arī sodiem par šo tiesību neievērošanu.

b) [Slovākijas] tiesu judikatūra ir mainījusies, lai no 2018. gada 1. maija ar [Likumā Nr. 129/2010] izdarītajiem grozījumiem pilnībā izpildītu [2016. gada 9. novembra spriedumu *Home Credit Slovakia* (C-42/15, EU:C:2016:842)]; tomēr strīdos, kas izriet no līgumiem, kuri ar patērētājiem noslēgti pirms 2018. gada 1. maija, saskanīgi interpretējot Savienības tiesības, pēc būtības ir jāpanāk tāds pats rezultāts, kādu ir vēlējies sasniegt likumdevējs.

c) Šādos apstākļos Eiropas Savienības Tiesai uzdotais jautājums ir vērsts uz Savienības tiesību interpretāciju saistībā ar direktīvu netiešās iedarbības piemērošanu. Ņemot vērā tiesu nolēmumu lielo skaitu, ar kuriem agrāk, pamatojoties uz Likumu Nr. 129/2010, patērētājiem ir tikušas atzītas tiesības iegūt informāciju par pamatsummas, procentu un citu maksu atmaksas sadalījumu, rodas jautājums:

Vai, īstenojot direktīvas netiešo iedarbību horizontālās attiecībās starp privātpersonām, lai panāktu pilnīgu direktīvas iedarbību, izmantojot visas interpretācijas metodes un valsts tiesības kopumā, tiesiskās noteiktības princips strīdā par patēriņa kredītlīgumu, kas noslēgts pirms 2018. gada 1. maija, neļauj tiesai pieņemt nolēmumu, kuram ir tādas pašas sekas kā tiesību akta grozījumam, ko likumdevējs ir veicis, lai no 2018. gada 1. maija izpildītu [2016. gada 9. novembra spriedumu *Home Credit Slovakia* (C-42/15, EU:C:2016:842)]?

Gadījumā, ja Tiesa uz pirmā jautājuma c) daļu atbild [apstiprinoši] [..]:

2) Vai [2016. gada 9. novembra spriedums *Home Credit Slovakia* (C-42/15, EU:C:2016:842)] un Direktīva 2008/48 [..] ir interpretējami tādējādi, ka Eiropas Savienības Tiesa ir nolēmusi, ka [šī direktīva] nepieļauj valsts tiesisko regulējumu, kas prasa noteikt kredīta atmaksas sadalījumu ne tikai amortizācijas tabulas formā, bet jebkādā citā likumā paredzētā formā, norādot patēriņa kredīta summas atmaksai veicamo maksājumu apmēru, skaitu un periodiskumu?

3) Vai [minētais] spriedums, ņemot vērā procentus un citas izmaksas atšķirībā no pamatsummas, ir interpretējams tādējādi, ka tajā ir sniegta atbilde arī uz jautājumu, vai dalībvalsts tiesiskais regulējums, kurā ir noteiktas patērētāju tiesības uz to, lai patēriņa kredītlīgumā būtu norādīts procentu un citu maksu atmaksas apmērs, skaits un termiņi, pārsniedz Direktīvas 2008/48 prasības? Ja [šis pats] spriedums attiecas arī uz procentiem un citām maksām, vai minētās direktīvas, it īpaši tās 10. panta 2. punkta j) apakšpunkta, prasības pārsniedz tiesību normas, kuras attiecas uz procentu un citu maksu atmaksas kārtību, kas nav paredzēta amortizācijas tabulas formā?"

**Par lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu pieņemamību**

30 Savos rakstveida apsvērumos *Pohotovosť* apgalvo, ka prejudiciālie jautājumi nav pieņemami.

31 Runājot par pirmo jautājumu, šī sabiedrība apgalvo, ka tiesiskās drošības princips, uz ko atsaucas iesniedzējtiesa, pieder pie valsts tiesību jomas, bet Tiesas pilnvarās ir interpretēt tikai Savienības tiesības.

32 Piedevām nevis Tiesai, bet iesniedzējtiesai pamatlietas ietvaros esot jānovērtē, vai valsts tiesības var tikt interpretētas atbilstoši Savienības tiesībām.

33 Attiecībā uz otro un trešo jautājumu *Pohotovosť* atgādina, kā izriet no iesniedzējtiesas nolēmuma, ka pamatlietā aplūkotajā līgumā ir paredzēta kredīta atmaksa, neatmaksājot kapitālu. Šajos apstākļos jautājumiem par amortizācijas tabulu neesot nekādas praktiskas nozīmes pamatlietā.

34 Kā norāda *Pohotovosť*, Slovākijas tiesiskajā regulējumā nav paredzētas sankcijas gadījumā, ja kredītlīgumā nav amortizācijas tabulas vai kopsavilkuma, kurā būtu norādīti aizņēmuma procentu un saistīto atkārtoto un vienreizējo maksu samaksas periodi un noteikumi. Tādējādi

jautājumiem par katra kredīta atmaksas maksājuma atšifrējumu, atspoguļojot kapitāla amortizāciju, procentus un – attiecīgā gadījumā – kredīta papildu izmaksas, neesot nekādas praktiskas nozīmes šajā lietā.

35 Piedevām, formāli neizvirzot iebildi par lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu nepieņemamību, Slovākijas valdība un Eiropas Komisija konstatē, kā izriet no iesniedzējtiesas nolēmuma, ka kredītlīgumā norādītā GPL ir kļūdaina. Slovākijas valdība uzskata, ka, lai gan kredītā norādītā GPL ir zemāka nekā reālā efektīvā procentu likme, kredīts ir bez procentiem un maksām atbilstoši Likuma Nr. 129/2010 11. panta 1. punktam. Šajos apstākļos minētā sankcija šajā gadījumā varētu tikt piemērota neatkarīgi no Tiesas iespējamās atbildes uz prejudiciālajiem jautājumiem.

36 Šajā ziņā ir jāatgādina, ka saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru uz jautājumiem par Savienības tiesību interpretāciju, kurus valsts tiesa ir uzdevusi pašas noteiktajos tiesiskā regulējuma un faktisko apstākļu ietvaros un kuru precizitāte Tiesai nav jāpārbauda, attiecas atbilstības pieņēmums. Tiesa var atteikties lemt par valsts tiesas iesniegtu lūgumu tikai tad, ja ir acīmredzams, ka lūgtajai Savienības tiesību interpretācijai nav nekāda sakara ar pamatlietas faktisko situāciju vai tās priekšmetu, vai arī gadījumos, kad izvirzītā problēma ir hipotētiska vai kad Tiesai nav zināmi faktiskie un tiesiskie apstākļi, kas nepieciešami, lai sniegtu noderīgu atbildi uz tai uzdotajiem jautājumiem, kā arī saprastu iemeslus, kuru dēļ valsts tiesa uzskata, ka tai ir vajadzīgas atbildes uz šiem jautājumiem tajā izskatāmā strīda izšķiršanai (spriedums, 2019. gada 8. maijs, PI, C-230/18, EU:C:2019:383, 40. punkts un tajā minētā judikatūra).

37 Šajā lietā iesniedzējtiesa uzdod jautājumus, kas attiecas uz Savienības tiesību akta, proti, Direktīvas 2008/48, interpretāciju, un šajā kontekstā lūdz precizējumus 2016. gada 9. novembra spriedumam *Home Credit Slovakia* (C-42/15, EU:C:2016:842).

38 Runājot par Slovākijas valdības un Komisijas izvirzīto argumentu, saskaņā ar kuru, tā kā norādītā GPL ir kļūdaina, valsts tiesa varētu atbilstoši valsts tiesiskajam regulējumam lemt, ka pamatlietā aplūkotais kredīts ir bez procentiem un maksām, ir jāatgādina, ka pamatlieta attiecas uz patērētāja prasību, ar kuru tiek lūgts saukt *Pohotovosť* pie atbildības par neievērotu pienākumu kredītlīgumā norādīt visu obligāto informāciju atbilstoši valsts tiesiskajam regulējumam un Direktīvai 2008/48. Šajos apstākļos iespēja tiesai, kuras nolēmums ir pārsūdzēts, sodīt *Pohotovosť* par kļūdaina GPL norādīšanu – pieņemot, ka šī tiesa šo iespēju apstiprinātu, – katrā ziņā nevar atņemt tāda Tiesas skaidrojuma lietderīgumu lietas risinājumam, ko tā ir sniegusi par šajā direktīvā paredzētajām prasībām attiecībā uz citu informāciju, kurai ir obligāti jābūt ietvertai patēriņa kredītlīgumā, jo minētā direktīva attiecas gan uz kredīta samaksu ar kapitāla atmaksu, gan uz maksu un procentu samaksu, neveicot šādu atmaksu.

39 Tādējādi ir jākonstatē, ka lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir pieņemams.

## Par prejudiciālajiem jautājumiem

### *Otrais un trešais jautājums*

40 Ar otro un trešo jautājumu, kuri ir jāizvērtē kopā un pirmie, iesniedzējtiesa būtībā vaicā, vai Direktīvas 2008/48 10. panta 2. punkta h)–j) apakšpunkts, lasot tos kopsakarā ar tās 22. panta 1. punktu, ir jāinterpretē tādējādi, ka tie nepieļauj tādu valsts tiesisko regulējumu kā pamatlietā

aplūkotais, atbilstoši kuram kredītlīgumā ir jābūt precizētam katra atmaksas maksājuma atšifrējumam, atspoguļojot – attiecīgā gadījumā – kapitāla amortizāciju, procentus un citas maksas.

41 Iesākumā ir jāatgādina, pirmkārt, ka Direktīva 2008/48 tika pieņemta ar divkāršu mērķi – nodrošināt visiem Savienības patērētājiem augstu un līdzvērtīgu viņu interešu aizsardzības līmeni un sekmēt pareizi funkcionējoša patēriņa kredītu iekšējā tirgus izveidi (šajā nozīmē skat. spriedumus, 2016. gada 21. aprīlis, *Radlinger* un *Radlingerová*, C-377/14, EU:C:2016:283, 61. punkts, kā arī 2019. gada 2. maijs, *Pillar Securitisation*, C-694/17, EU:C:2019:345, 38. punkts).

42 Otrkārt, Direktīvas 2008/48 10. panta 2. punktā noteiktais informēšanas pienākums līdzīgi kā šīs direktīvas 5. un 8. pantā paredzētie pienākumi sekmē šo mērķu īstenošanu (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2016. gada 21. aprīlis, *Radlinger* un *Radlingerová*, C-377/14, EU:C:2016:283, 61. punkts).

43 Saskaņā ar Direktīvas 2008/48 10. panta 2. punkta h) apakšpunktu kredītlīgumā skaidri un lakoniski norāda patērētāja veicamo maksājumu apjomu, skaitu un biežumu un – attiecīgā gadījumā – kārtību, kādā maksājumus novirzīs dažādu nesamaksāto maksājumu samaksai, kuriem piemēro dažādas aizņēmuma likmes.

44 No šīs direktīvas 10. panta 2. punkta i) apakšpunkta un 3. punkta izriet, ka tāda kredītlīguma gadījumā, kurā ir paredzēta kapitāla atmaksa noteiktā termiņā, vienīgi pēc patērētāja lūguma, kas var tikt izteikts jebkurā brīdī kredītlīguma darbības laikā, aizdevējam ir pienākums izsniegt viņam bez maksas konta izrakstu amortizācijas tabulas veidā.

45 Šajā ziņā Tiesa ir atzinusi, ka, ņemot vērā Direktīvas 2008/48 10. panta 2. punkta h) un i) apakšpunkta skaidro formulējumu, tajā nav paredzēts pienākums iekļaut kredītlīgumā šādu konta izrakstu amortizācijas tabulas veidā (spriedums, 2016. gada 9. novembris, *Home Credit Slovakia*, C-42/15, EU:C:2016:842, 54. punkts).

46 Jāpiebilst, ka katra kredīta atmaksas maksājuma atšifrējuma strukturēta norādīšana jebkādā formā, atspoguļojot kapitāla amortizāciju, procentus un – attiecīgā gadījumā – kredīta papildu izmaksas, ir jāuzskata par amortizācijas tabulu Direktīvas 2008/48 10. panta 2. punkta i) apakšpunkta izpratnē.

47 Tomēr, ja ir veicama maksu un procentu apmaksa, neatmaksājot kapitālu, ir jāatgādina, ka atbilstoši minētās direktīvas 10. panta 2. punkta j) apakšpunktam kredītlīgumā ir jābūt iekļautam izrakstam, kurā ir norādīti aizņēmuma procentu un saistīto atkārtoto un vienreizējo maksu samaksas periodi un noteikumi.

48 Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, ir jākonstatē, ka Direktīvā 2008/48 nav paredzēts pienākums kredītlīgumā jebkādā veidā minēt patērētāja veicamo maksājumu sadalījumu, atspoguļojot kapitāla atmaksu, ja tas ar šiem maksājumiem tiek atmaksāts, procentus un citas veicamās maksas atbilstoši šim līgumam.

49 Vienlaikus ir jāatgādina, ka saskaņā ar Direktīvas 2008/48 22. panta 1. punktu, ciktāl šajā direktīvā ir iekļauti saskaņoti noteikumi, dalībvalstis savos tiesību aktos nedrīkst saglabāt vai ieviest noteikumus, kas atšķiras no šajā direktīvā paredzētajiem.

50 Šajā ziņā Tiesa jau ir atzinusi, ka ar Direktīvas 2008/48 10. panta 2. punktu ir veikta šāda saskaņošana attiecībā uz kredītlīgumos obligāti iekļaujamo informāciju (spriedums, 2016. gada 9. novembris, *Home Credit Slovakia*, C-42/15, EU:C:2016:842, 56. punkts).

51 Šajos apstākļos uz otro un trešo jautājumu ir jāatbild, ka Direktīvas 2008/48 10. panta 2. punkta h)–j) apakšpunkts, lasot tos kopsakarā ar tās 22. panta 1. punktu, ir jāinterpretē tādējādi, ka tie nepieļauj tādu valsts tiesisko regulējumu kā pamatlietā aplūkotais, atbilstoši kuram kredītlīgumā ir jābūt precizētam katra atmaksas maksājuma atšifrējumam, atspoguļojot – attiecīgā gadījumā – kapitāla amortizāciju, procentus un citas maksas.

### *Par pirmo jautājumu*

52 Ar pirmo jautājumu iesniedzējtiesa būtībā vēlas noskaidrot, vai Direktīvas 2008/48 10. panta 2. punkts un 22. panta 1. punkts, kā tie ir interpretēti 2016. gada 9. novembra spriedumā *Home Credit Slovakia* (C-42/15, EU:C:2016:842), ir piemērojami tādam kredītlīgumam kā pamatlietā aplūkotais, kas ir noslēgts pirms šī sprieduma pasludināšanas un pirms valsts tiesiskā regulējuma grozījumiem, kuri ir veikti, lai nodrošinātu atbilstību minētajā spriedumā sniegtajai interpretācijai.

53 Šajā ziņā ir jāatgādina, ka saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru pēdējās minētās sniegtā Savienības tiesību noteikuma interpretācija izskaidro un precizē šī noteikuma nozīmi un darbības jomu tā, kā tas ir jāsaprot un jāpiemēro vai kā tas būtu bijis jāsaprot un jāpiemēro no tā spēkā stāšanās brīža. No tā izriet, ka šādi interpretēto noteikumu tiesa var piemērot un tai tas ir jāpiemēro pat tādām tiesiskajām attiecībām, kas ir radušās un tikušas nodibinātas pēc šī noteikuma stāšanās spēkā un pirms sprieduma, ar kuru tiek lemts par lūgumu sniegt interpretāciju, taisīšanas, ja turklāt ir izpildīti nosacījumi, kuri ļauj kompetentajās tiesās uzsākt tiesvedību attiecībā uz minētā noteikuma piemērošanu (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2018. gada 13. decembris, *Hein*, C-385/17, EU:C:2018:1018, 56. punkts un tajā minētā judikatūra).

54 Pamatlietā iesniedzējtiesai ir jāinterpretē valsts tiesības, kādas tās bija piemērojamas atbilstīgo faktu rašanās datumā, šajā gadījumā – attiecīgā līguma noslēgšanas datumā, proti, 2015. gada 1. oktobrī, ciktāl tas ir iespējams un atbilst Direktīvai 2008/48, kā tā ir interpretēta 2016. gada 9. novembra spriedumā *Home Credit Slovakia* (C-42/15, EU:C:2016:842), neprasot veikt interpretāciju *contra legem*.

55 Šajā ziņā, kā rakstveida apsvērumos atgādina Slovākijas valdība un Komisija, valsts tiesa nevar pamatoti uzskatīt, ka tai nav iespējams valsts tiesību normu interpretēt atbilstoši Savienības tiesībām tikai tāpēc, ka šī norma ir tikusi interpretēta nesaderīgi ar šīm tiesībām (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2018. gada 17. aprīlis, *Egenberger*, C-414/16, EU:C:2018:257, 73. punkts).

56 Šī atbilstīgas interpretācijas pienākuma robežas gan nosaka vispārējie tiesību principi, it īpaši tiesiskās drošības princips, tādējādi tas nevar būt pamats valsts tiesību interpretācijai *contra legem* (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2009. gada 16. jūlijs, *Mono Car Styling*, C-12/08, EU:C:2009:466, 61. punkts). Tomēr, lai gan atbilstīgas interpretācijas pienākums nevar būt pamats valsts tiesību interpretācijai *contra legem*, valsts tiesām vajadzības gadījumā ir jāmaina valstī iedibinātā judikatūra, ja tā ir balstīta uz valsts tiesību interpretāciju, kas nav saderīga ar direktīvas mērķiem (spriedums, 2019. gada 8. maijs, *Związek Gmin Zagłębia Miedziowego*, C-566/17, EU:C:2019:390, 49. punkts un tajā minētā judikatūra).

57 Ņemot vērā visus iepriekš minētos apsvērumus, uz pirmo jautājumu ir jāatbild, ka Direktīvas 2008/48 10. panta 2. punkts un 22. panta 1. punkts, kā tie ir interpretēti 2016. gada 9. novembra spriedumā *Home Credit Slovakia* (C-42/15, EU:C:2016:842), ir piemērojami tādam kredītlīgumam kā pamatlietā aplūkotais, kas ir noslēgts pirms šī sprieduma pasludināšanas un pirms valsts tiesiskā regulējuma grozījumiem, kuri ir veikti, lai nodrošinātu atbilstību minētajā spriedumā sniegtajai interpretācijai.

## Par tiesāšanās izdevumiem

58 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (sestā palāta) nospriež:

1) **Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2008/48/EK (2008. gada 23. aprīlis) par patēriņa kredītlīgumiem un ar ko atceļ Direktīvu 87/102/EEK, 10. panta 2. punkta h)–j) apakšpunkts, lasot tos kopsakarā ar tās 22. panta 1. punktu, ir jāinterpretē tādējādi, ka tie nepieļauj tādu valsts tiesisko regulējumu kā pamatlietā aplūkotais, atbilstoši kuram kredītlīgumā ir jābūt precizētam katra atmaksas maksājuma atšifrējumam, atspoguļojot – attiecīgā gadījumā – kapitāla amortizāciju, procentus un citas maksas.**

2) **Direktīvas 2008/48 10. panta 2. punkts un 22. panta 1. punkts, kā tie ir interpretēti 2016. gada 9. novembra spriedumā *Home Credit Slovakia* (C-42/15, EU:C:2016:842), ir piemērojami tādam kredītlīgumam kā pamatlietā aplūkotais, kas ir noslēgts pirms šī sprieduma pasludināšanas un pirms valsts tiesiskā regulējuma grozījumiem, kuri ir veikti, lai nodrošinātu atbilstību minētajā spriedumā sniegtajai interpretācijai.**

[Paraksti]